

Näringsdepartementet

2016-12-05

Kommenterad dagordning inför Jordbruks- och fiskerådet den 12-13 december 2016

4. Förslag till rådets förordning om fastställande för år 2017 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd och grupper av fiskbestånd i unionens vatten och, för unionsfiskefartyg, i vissa andra vatten (*)

- Politisk överenskommelse

Dokumentbeteckning

13797/16 PECHE 400

+ ADD 1 - 2

Rättslig grund

Artikel 43.3 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

Bakgrund

Begränsningar av fångst och fiskeansträngning fastställs årligen genom olika förordningar för Östersjön, för Svarta havet, för djuphavsarter (vartannat år) och för Västerhavet. Vid jordbruks- och fiskerådet i december beslutas som regel TAC- och kvoter för nästkommande år för bestånden i Västerhavet. Eftersom många kvoter delas med länder som inte är medlemmar i EU föregås beslutet av ett omfattande förhandlingsarbete med olika tredjeländer, bl.a. Norge, Färöarna, Island och Grönland. Dessa förhandlingar omfattar bl.a. kvoter för gemensamt förvaltrade bestånd som torsk, sej, kolja, vitling, rödspätta, sill, makrill och blåvitling. Unionen har också fiskemöjligheter genom partnerskapsavtal och olika regionala organisationer. Resultaten från dessa förhandlingar förs in i kommissionens förslag till förordning för fiskemöjligheterna i Västerhavet som beslutas i december.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den reformerade gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om maximal hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen ligger till grund för besluten. För att uppnå detta anser regeringen att förvaltningsplaner och förvaltningsstrategier är viktiga verktyg och att det är viktigt att fortsätta arbetet med att se över de planer och strategier som är inaktuella.

EU-nämnden och MJU

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU.

5. Förslag till rådets förordning om fastställande för år 2017 av fiskemöjligheterna för vissa fiskbestånd i Svarta havet (*)

*- Politisk överenskommelse**Dokumentbeteckning*

-

Rättslig grund

Artikel 43.3 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

Bakgrund

Begränsningar av fångst och fiskeansträngning fastställs årligen genom olika förordningar för Östersjön, för Svarta havet, för djuphavsarter (vartannat år) och för Västerhavet. Förordningen avser fastställande av fiskemöjligheter för 2017 för de kommersiellt sett viktigaste bestånden i Svarta havet, piggvar och skarpsill. Berörda medlemsstater är Bulgarien och Rumänien.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den reformerade gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. När det gäller fiskemöjligheter anser regeringen således att det är angeläget att nå målen om bestandsstorlek över den nivå som kan

ge maximalt hållbar avkastning, att reformens mål om landningsskyldighet möjliggörs och att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för besluten.

EU-nämnden och MJU

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU.

JORDBRUK

6. Utkast till rådets slutsatser om förstärkning av jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan och bekämpning av illojala handelsmetoder

- Antagande

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

-

Bakgrund

Frågan om lantbrukarnas ställning och otillbörliga handelsmetoder (UTP) i livsmedelskedjan har sedan 2009 diskuterats inom ramen för kommissionens högnivågrupp ”High Level Forum for a better functioning of the food supply chain”. Frågan har också behandlats i flera meddelanden och rapporter samt i en grönbok (KOM(2013) 37). Kommissionens rapport "Unfair business-to-business trading practices in the food supply chain" från januari 2016 kartlägger bl.a. vilka åtgärder som vidtagits i olika medlemsstater för att stävja UTP. I rapporten dras slutsatsen att ny EU-gemensam lagstiftning inte är att rekommendera i nuläget, eftersom många av de åtgärder som vidtagits på medlemsstatsnivå är så nyinrättade att det ännu inte går att utvärdera hur effektiva de är. Europaparlamentet ansåg dock i juni (resolution 2015/2065(INI)) att problemet med UTP är akut och att ny EU-lagstiftning krävs för att säkerställa fungerande marknader samt mer rättvisa och transparenta relationer i livsmedelskedjan. Nyligen föreslog kommissionens expertgrupp ”Agricultural Market Task Force” (AMTF) att UTP bör motverkas via ny EU-lagstiftning.

På EU-nivå infördes 2013 ett frivilligt s.k. "Supply chain initiative" av branschen. Syftet med initiativet är att främja god affärssed inom livsmedelskedjan och att säkerställa att företag hanterar tvister på ett rättvist och öppet sätt. Dagligvaruhandeln samt delar av livsmedelsindustrin är generellt sett skeptiska till ny lagstiftning på EU-nivå. Förespråkarna finns framförallt i bondeledet samt inom småskalig livsmedelsindustri.

Lantbrukarnas ställning och UTP i livsmedelskedjan har varit en av det slovakiska ordförandeskapets prioriteringar på jordbruksområdet och ämnet diskuterades vid det informella jordbruksministermötet den 13 september 2016 i Bratislava. Vid detta möte meddelade ordförandeskapet att man hade ambition att anta rådsslutsatser i frågan på decemberrådet.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att Sverige bör verka för att lantbrukarnas ställning i livsmedelskedjan stärks genom satsningar på forskning och innovation och regelförenkling. Regeringen är positiv till ökad marknadsinformation, förbättrad tillgång till terminshandel samt incitament till konsolidering och producentsamarbete, och är därmed positiv till de delar i rådsslutsatserna som beaktar detta.

När det gäller rådsslutsatsernas förslag till lagstiftning på det kontraktsrättsliga området anser regeringen att det för svensk del är viktigt att värna om parternas avtalsfrihet. Eventuella problem bör i första hand bemötas genom incitament till självreglering, effektivare tillsyn på nationell nivå eller utbyte av "best practice" mellan relevanta aktörer. Eventuell lagstiftning riskerar att urholka parternas avtalsfrihet och befaras medföra ett sämre skydd för de svenska livsmedelsföretagen än nuvarande civilrättsliga regler i avtalslagen.

Slutligen är regeringen allmänt sett skeptisk till lagstiftning enbart på livsmedelsområdet och att andra regler således skulle gälla där än för övriga branscher.

EU-nämnden och MJU

Frågan har inte tidigare varit föremål för samråd med EU-nämnden eller information i MJU

Lagstiftningsöverläggningar

(Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

7. Jordbruk och klimatförändring

a) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om bindande årliga minskningar av medlemsstaternas växthusgasutsläpp 2021–2030 för att skapa en motståndskraftig energiunion och fullgöra åtagandena enligt Parisavtalet samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen (första behandlingen) Interinstitutionellt ärende: 2016/0231 (COD)

b) Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inbegripande av utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk i ramen för klimat- och energipolitiken fram till 2030 och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning nr 525/2013 om en mekanism för att övervaka och rapportera utsläpp av växthusgaser och för att rapportera annan information som är relevant för klimatförändringen (första behandlingen) Interinstitutionellt ärende: 2016/0230 (COD)

- Diskussion om jordbruksaspekter

Dokumentbeteckning

11483/16 CLIMA 92 ENV 511 ENER 293 TRANS 315 AGRI 432
COMPET 432 ECOFIN 730 CODEC 1098 IA 55

+ REV 1 (da, it)

+ ADD 1

+ ADD 1 REV 1 (da, it)

11494/16 CLIMA 93 ENV 512 AGRI 434 FORETS 35 ONU 88
CODEC 1101 IA 56

+ ADD 1

Rättslig grund

Artikel 192.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet efter ordinarie lagstiftningsförfarande med Europaparlamentet enligt artikel 294 EUF-fördraget.

Bakgrund

Europeiska rådets slutsatser från oktober 2014 fastställer att utsläppen av växthusgaser ska minskas med minst 40 procent inom EU fram till 2030 jämfört med år 1990. Utsläppsmålet ska nås genom reviderade mål i EU:s system för handel med utsläppsrätter och för de sektorer som inte omfattas av handelssystemet. Rådsslutsatserna fastslår dessutom att regelverket för att inkludera sektorn markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk (LULUCF) ska fastställas innan 2020.

Den 20 juli 2016 presenterade kommissionen ett förslag till förordning om ansvarsfördelning (ESR) mellan medlemsländerna för utsläppsminskningar i de sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter för perioden 2021-2030 samt ett förslag till förordning som inkluderar LULUCF som en separat del i EU:s ramverk för klimat och energi till 2030.

Förslaget till ESR innehåller förutom utsläppsminskningsmål till 2030 även flexibilitetsmekanismer. Förslaget om LULUCF innebär att sektorn inkluderas som en separat del i ramverket men med viss flexibilitet till övriga sektorer som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Utgångspunkten i förslaget till LULUCF-förordning är att nettoupptagen i sektorn i varje medlemsstat inte får minska, eller i de fall nettoutsläpp för sektorn redovisas, att nettoutsläppen inte får öka. Förslaget innehåller även regler för hur förändrade utsläpp och upptag bokförs och olika typer av flexibilitetsmekanismer.

Under hösten har diskussioner om förslagen påbörjats i rådet och en riktlinjedebatt hölls i miljørådet i oktober 2016.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar att kommissionen har lagt fram ett förslag till ansvarsfördelning för perioden 2021-2030. Regeringen välkomnar även förslaget att inkludera LULUCF i EU:s klimat- och energiramverk till 2030 men betonar att det måste ske på ett sådant sätt att ambitionsnivån i ramverket inte minskas.

Alla medlemsländer behöver bidra genom att ta på sig ambitiösa mål i ansvarsfördelningen. Sverige är berett att ta ansvar och visa hög ambition i arbetet för de utsläppsminskningar som krävs för att Parisavtalets mål ska uppnås.

Regeringen anser att viss flexibilitet behövs men den får inte utformas så att vissa medlemsländer inte behöver genomföra de åtgärder och den

omställning som krävs. Tillgången till flexibilitet får inte undergräva den svenska konkurrenskraften och utsläppsminskningar ska kunna genomföras på så kostnadseffektivt sätt som möjligt. Utformningen av flexibiliteterna måste också upprätthålla systemets faktiska ambitionsnivå och miljömässiga integritet.

Regelverken måste utformas så att de inte hindrar möjligheter till en långsiktigt ökad och hållbar produktion av bioenergi, livsmedel och fossilsnåla material från jord- och skogsbruket eller insatser för biologisk mångfald.

Regeringen betonar vikten av robusta, rättvisande och transparenta bokföringsregler för LULUCF-sektorn för att upprätthålla ramverkets trovärdighet. Regeringen välkomnar att reglerna bygger på tidigare beslutade bokföringsregler inom EU samt på de riktlinjer som gäller för rapportering under klimatkonventionen. Regeringen anser dock att regelverket i högre grad behöver beakta de olika klimatförhållanden som råder inom olika delar av EU. Regeringen anser att regelverket bör understödja åtgärder som långsiktigt ger hög klimatnytta, där minskad användning av fossila råvaror är en central del, före lösningar som ger bokförda utsläppsminskningar på kort sikt.

Regeringen ställer sig positiv till en gemensam process inklusive vägledning och teknisk granskning för hur medlemsstaternas referensnivåer för skogsbruk sätts, för att skapa en transparent och trovärdig process. Regeringen värnar samtidigt det nationella självbestämmandet i skogsfrågor och anser därför att kommissionen inte ska ges en bestämmanderoll i förhållandet till de nationella referensnivåerna för skogsbruk.

Regeringen vill se en starkare formulering av översynsklausulen i förordningsförslagen. EU ska öka sin ambitionsnivå till 2030 om Parisavtalets mål ska nås. EU ska delta fullt ut i Parisavtalets femåriga ambitionscykler och därför behöver översynsklausulen vara tydlig med att Parisavtalet inklusive dess mål beaktas fullt ut i det fortsatta genomförandet av 2030-ramverket för klimat och energi. Översynsklausulen behöver därmed också inkludera den facilitativa dialogen under Parisavtalet som ska äga rum 2018. Översynsklausulen kan därför inte begränsas till endast tiden efter 2024.

EU-nämnden och MJU

Frågan var senast föremål för samråd med EU-nämnden och information i MJU inför miljörådet i oktober 2016.

Lagstiftande verksamhet

8. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr XXX/XXX [förordningen om offentlig kontroll] och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 (första behandlingen) Interinstitutionellt ärende: 2014/0100 (COD)

- Riktlinjedebatt/lägesrapport

Dokumentbeteckning

-

Rättslig grund

Artikel 42 första stycket och artikel 43.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUF-fördraget. Beslut fattas i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och rådet beslutar med kvalificerad majoritet.

Bakgrund

Kommissionen presenterade ett nytt lagstiftningspaket om ekologisk produktion i mars 2014.

Den 16 juni 2015 antog rådet en allmän inriktning kring kommissionens förslag till ny förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter. Sverige gav stöd till den allmänna inriktningen. De svenska prioriteringarna syftade till att bidra till en ökad ekologisk produktion och underlätta för svenska jordbrukare att gå över till ekologiskt jordbruk. Vidare arbetade Sverige för att utvecklingsperspektivet i förhållande till tredje land/utvecklingsländer ska få genomslag avseende regleringen kring importregimen.

Europaparlamentet röstade i ansvarigt utskott den 12 oktober 2015.

Ordförandeskapet fick vid mötet med den Särskilda

Jordbrukskommittén den 9 november mandat av rådet att inleda trepartssamtal med Europaparlamentet. Det mandatet överensstämde i stort sett med rådets allmänna inriktning. Flera trepartssamtal har hållits sedan dess. Enligt dagordningen ska det slovakiska ordförandeskapet

lämna en lägesrapport vid rådsmötet, men har eventuellt som ambition att nå en politisk överenskommelse.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen har höga ambitioner för att öka den ekologiska produktionen och konsumtionen. Regeringen arbetar aktivt för att de regler som nu förhandlas ska gynna den ekologiska produktionen och marknaden, och bidra till en fortsatt positiv utveckling för sektorn. Regeringen kommer fortsatt verka för att behålla undantagen i gällande lagstiftning för ekologisk produktion, som exempelvis möjlighet till avhorning.

Regeringen kommer att verka för att svenska växthus som bedriver ekologisk produktion fortsatt ska kunna använda de metoder som krävs i det stränga vinterklimat som råder i Sverige, i detta fall bedriva odling på s.k. avgränsade bäddar.

Regeringen verkar för att gränsvärden för otillåtna ämnen inte införs då gränsvärden skulle innebära en oproportionerlig belastning för sektorn.

Regeringen kommer även att verka för att importreglerna inte ska missgynna u-länder eller försvåra handeln med tredje land.

EU-nämnden och MJU

Frågan var senat föremål för samråd med EU-nämnden och information i MJU inför jordbruks- och fiskerådet i juni 2016. Särskild överläggning i frågan hölls i MJU i juni 2014 samt maj och juni 2015.

9. Övriga frågor

9. a. Växtförädlarrätt

- Information från ordförandeskapet

Dokumentbeteckning

-

Bakgrund

Kommissionen har presenterat en not som redogör för hur kommissionen anser att vissa artiklar i det s.k. bioteknikdirektivet ska tolkas. Notan publicerades i Europiska unionens officiella tidning den 8 november 2016.

Frågan om tolkning av innehållet i bioteknikdirektivet har aktualiserats mot bakgrund av vissa avgöranden från det europeiska patentverkets besvärsmått, de s.k. tomat- och broccolifallen. Besluten innebär att patent kan meddelas på växtprodukter, trots att de tagits fram med en metod – ett väsentligt biologiskt förfarande – som i sig inte är patenterbar enligt den europeiska patentkonventionen.

Kommissionen anger i sin not att lagstiftarens syfte med bioteknikdirektivet var att produkter som tagits fram genom ett väsentligt biologiskt förfarande inte ska kunna patenteras. Kommissionen anför vidare att korslicensiering mellan patent och växtförädlarrätt kräver vidare analys. Kommissionen poängterar också att en sådan här tolkningsnot inte är lagligt bindande för medlemsstaterna utan att det är EU-domstolen som har det yttersta ansvaret för att genom sin rättstillämpning bestämma innehållet i EU-rätten. Ordförandeskapet har presenterat ett förslag till rådsslutsatser som ligger i linje med kommissionens not. Dessa rådsslutsatser kommer att diskuteras i rådsarbetsgrupp den 6 december.

9 b. Information om tillämpningen av den nya förordningen om växtskydd

- Information från kommissionen

Dokumentbeteckning

-

Bakgrund

Den nya förordningen om skyddsåtgärder mot växtskadegörare träder i kraft den 14 december 2016 för att sedan börja tillämpas tre år senare. Ett omfattande arbete med att ta fram delegerade akter och genomförandeakter påbörjas nu inom kommissionen med stöd av bl.a. medlemsstaterna. I medlemsstaterna måste förberedelserna påbörjas inför att den nya förordningen ska börjas tillämpas i december 2019.

Den nya EU-lagstiftningen är mer proaktiv än gällande rätt. Förebyggande åtgärder är mer i fokus, bl.a. ökar kraven på medlemsstaterna att utföra inventeringar för att så tidigt som möjligt hitta för EU:s territorium nya växtskadegörare. För särskilt allvarliga växtskadegörare som ska förtecknas som s.k. prioriterade skadegörare ställs bl.a. krav på att beredskapsplaner ska upprättas. Regelverket kopplat till förflyttningar på den inre marknaden förtydligas. Förordningen innebär dessutom tydligare krav på medlemsstaterna att vidta åtgärder vid angrepp p av sådana växtskadegörare som regleras som skadegörare som inte redan är spridda inom EU. Vissa nya instrument introduceras för att minska risken att växtskadegörare introduceras vid import av växter och växtprodukter till EU.